

ΜΕΤΑ ΤΑ ΤΕΣΤ ΑΝΤΟΧΗΣ
του **Λεωνίδα Βατικιώτη**

Με τα λεφτά των φορολογουμένων που σκανδαλωδώς οικειοποιήθηκαν οι τράπεζες πέρασαν τον έλεγχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Στην αντεπίθεση πέρασε η τραπεζική ελίτ, προτού καν κλείσει μια εβδομάδα από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων των «τεστ αντοχής» από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αξιοποιώντας στο έπακρο το σκανδαλωδώς ευνοϊκό για τα συμφέροντά της κλίμα που έχει διαμορφωθεί. Έτσι, στο εβδομαδιαίο οικονομικό δελτίο που εξέδωσε μόλις προχθές Παρασκευή 31 Οκτωβρίου η Άλφα Μπανκ χαρακτηρίζει επιτακτική την ανάγκη «ταχείας αποκατάστασης του ιδιωτικού ιδιοκτησιακού χαρακτήρα» των τεσσάρων συστημικών τραπεζών. Ταυτόχρονα ανοίγει και την ατζέντα του επόμενου διαστήματος που σχεδόν μονοπωλείται από το στόχο άντλησης εκείνων ακριβώς των κεφαλαίων για κάθε μία τράπεζα που θα μειώσουν τη συμμετοχή του Δημοσίου σε επίπεδα κάτω του 50%.

Ωστόσο ούτε η Άλφα Μπανκ ούτε καν η κυβέρνηση που έσπευσε να οικειοποιηθεί τα θετικά αποτελέσματα των «τεστ αντοχής» χαρακτηρίζοντάς τα πειστήρια του success story, θυμήθηκαν ότι αν σήμερα εξακολουθούν να υπάρχουν αυτές οι τέσσερις τράπεζες το οφείλουν στα λεφτά των φορολογουμένων! Πακτωλοί δημόσιου χρήματος από τις τσέπες των φορολογουμένων και υπό οποιαδήποτε μορφή (ρευστού ή εγγυήσεων) δόθηκαν στους τραπεζίτες από την αρχή της κρίσης προκειμένου να μην καταρρεύσουν οι τράπεζες. Στην Ελλάδα μόνο από το 2008 άντλησαν 211,5 δισ. ευρώ. Στις 27 χώρες της ΕΕ από το 2008 μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2012 τέθηκε στη διάθεσή τους το αστρονομικό ποσό των 5 τρισ. και 86 δισ. ευρώ που αντιστοιχεί στο 40,3% του ΑΕΠ του 2011. Ποτέ άλλοτε στην ιστορία του καπιταλισμού δεν υπήρξε κλάδος επιχειρηματικής δραστηριότητας που να είναι τόσο αεριτζίδικος, τόσο προβληματικός κι εντέλει τόσο κρατικοδίαιτος όσο οι τράπεζες.

Τα αποτελέσματα των τεστ αντοχής απέδειξαν πριν απ' οτιδήποτε άλλο την καθοριστική συμβολή που είχαν στη διάσωση των τραπεζών οι αποφάσεις των κυβερνήσεων να χαρίσουν στους τραπεζίτες δημόσιο χρήμα. Είναι λεφτά που δεν έγιναν επιδόματα ανεργίας ή χρηματοδοτήσεις στα δημόσια νοσοκομεία για να μπορούν σήμερα η Γιούρομπανκ, η Εθνική, η Πειραιώς κι η Άλφα Μπανκ να καμαρώνουν ότι πέρασαν τον πήχη των τεστ αντοχής. Η αλήθεια ωστόσο είναι ότι με το βασικό σενάριο που χρησιμοποίησε η ΕΚΤ, στη βάση των ισολογισμών της 31 Δεκεμβρίου 2013, οι τρεις πρώτες τράπεζες «κόπηκαν». Η έλλειψη κεφαλαίου που διαπιστώθηκε ανέρχεται αντίστοιχα σε 4,63 δισ. ευρώ, 3,43 δισ. και 0,66 δισ. ευρώ. Από τις 25 τράπεζες που κόπηκαν σε σύνολο 130 τραπεζών, οι τρεις είναι ελληνικές χρησιμοποιώντας το βασικό σενάριο, ενώ από τα 25 δισ. που απαιτούνται σε όλη την Ευρώπη τις μεγαλύτερες ανάγκες κεφαλαίου εμφάνιζε η Ιταλία (9,7 δισ.) και στη συνέχεια έρχονταν η Ελλάδα (8,7 δισ.) κι η Κύπρος (2,4 δισ. ευρώ). Η εικόνα διορθώθηκε στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης, που έλαβε υπ' όψιν της τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα (κι οι ελληνικές τράπεζες την άνοιξη του 2014 προχώρησαν στη δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση) όπως επίσης και τα επιχειρηματικά σχέδια που έχουν κατατεθεί κι εγκριθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της ΕΕ (π.χ. απόσυρση της Εθνικής από την τουρκική θυγατρική της Φινάνς Μπανκ), χωρίς ωστόσο να έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Η πλήρης ενσωμάτωσή τους επομένως στη σημερινή αποτίμηση δεν είναι χωρίς ρίσκο.

Σημασία ωστόσο έχει ότι η στήριξη των τραπεζών από το Δημόσιο δεν ήταν μια ταμειακά ουδέτερη διαδικασία. Δεν δανείστηκαν δηλαδή ένα ποσό από το Δημόσιο το οποίο στη συνέχεια απλώς επέστρεψαν. Οι τραπεζίτες ζημίωσαν σημαντικά και κατ' επανάληψη το Δημόσιο όλα αυτά τα χρόνια και θα το ζημιώσουν μετά βεβαιότητας όσο θα υλοποιούν το σχέδιο απομάκρυνσης του Δημοσίου από το μετοχικό τους κεφάλαιο! Η μεταφορά ζημιών στο Δημόσιο έγινε από τη στιγμή που η κυβέρνηση μέσω του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αποδέχθηκε να γίνει η ανακεφαλαιοποίηση με τιμές χαμηλότερες από το επίπεδο αγοράς του ΤΧΣ. Έτσι φτάσαμε να ολοκληρωθεί «επιτυχημένα» κατά τους τραπεζίτες και επιζήμια για τα λαϊκά συμφέροντα ο δεύτερος κύκλος ανακεφαλαιοποίησης. Ακόμη και τώρα όμως στις 3 από τις 4 τράπεζες το Δημόσιο έχει υπό την κατοχή του την απόλυτη πλειοψηφία των μετοχών καθώς η συμμετοχή του ΤΧΣ στην Τράπεζα Πειραιώς ανέρχεται στο 67,3%, στην Άλφα Μπανκ στο 66,4%, στην Εθνική στο 57,2% και στη Γιούρομπανκ στο 35,4%.

Από την άλλη όμως όσο οι τραπεζίτες, με την επίνευση της τρόικας και τη στήριξη της συγκυβέρνησης, προχωρούσαν το σχέδιο επιστροφής των τραπεζών στον ιδιωτικό τομέα που τις κατέστρεψε, τόσο το ΤΧΣ ζημιωνόταν, για να φτάσει η συμμετοχή του στις τέσσερις τράπεζες με βάση τις τελευταίες καταστάσεις του (26 Σεπτεμβρίου) να ανέρχεται σε 17 δισ. ευρώ, όταν στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανερχόταν σε 22,6 δισ. ευρώ, που σημαίνει απώλειες της τάξης του 25% σε λιγότερο από ένα χρόνο! Ειρήσθω εν παρόδω: Δεν μπορείς να μη θαυμάσεις την ταχύτητα με την οποία οι λάτρεις των υψηλών αποδόσεων και της μέγιστης αποτελεσματικότητας στην κατανομή των πόρων τραπεζίτες γίνονται Τσοβόλες, όταν διαχειρίζονται το δημόσιο χρήμα... Οι νέοι κύκλοι ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, από τους οποίους πάλι κατά σκανδαλώδη τρόπο θα αποκλείεται το ΤΧΣ, θα σημάνουν νέες ζημιές για τους δημόσιους πόρους. Στη βάση των παραπάνω δεν προκαλεί καμία έκπληξη πλέον η προνοητικότητα που επέδειξε η κυβέρνηση να θωρακίσει νομικά τη διοίκηση του ΤΧΣ, όπως και του ΤΑΙΠΕΔ, απαλλάσσοντας τις από κάθε νομική ευθύνη για τις αποφάσεις που λαβαίνουν προς όφελος των τραπεζιτών κι εν γένει των ιδιωτών, δουλεύοντας ακούραστα για την ομαλή μεταβίβαση της μεγαλύτερης σε αξίας περιουσίας που έγινε ποτέ στην Ελλάδα. Εδώ το ποινικό έγκλημα (ληστές τραπεζών, διαρρήκτες, απαγωγείς κι εκβιαστές) δεν μπορεί να μην κατηγορήσει Σαμαροβενιζέλους και τρόικα για αθέμιτο ανταγωνισμό, καθώς ποτέ δεν απόλαυσε το καθεστώς ατιμωρησίας που χαρίστηκε στους τραπεζίτες...

Φυσικός αυτουργός, μεταξύ άλλων, σε αυτό το οικονομικό έγκλημα ήταν ο Γ. Στουρνάρας, καθώς από τη θέση του υπουργού Οικονομικών μεθόδευσε την υλοποίηση υπό το φως της μέρας όσων αποφασίζονταν μεταξύ μεγαλοτραπεζιτών και κυβέρνησης τη νύχτα. Με τη συνάντηση επομένως που είχε μαζί του ο Αλ. Τσίπρας την προηγούμενη εβδομάδα στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν έδωσε συγχωροχάρτι μόνο στην αντιδημοκρατική επιλογή του από τον Αντ. Σαμαρά στο πλαίσιο της περιβόητης ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών που σημαίνει ουσιαστική και τυπική υπαγωγή στην ΕΚΤ και ανυπαρξία τυπικής έστω λογοδοσίας στο εσωτερικό της χώρας. Ο ΣΥΡΙΖΑ έδωσε συγχωροχάρτι επίσης και στους σκανδαλώδεις χειρισμούς που έγιναν με τις ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών, ενώ ενταφίασε και το αίτημα της εθνικοποίησης των τραπεζών, καθώς το μόνο το οποίο απαίτησε από τις τράπεζες ήταν να δώσουν δάνεια.

Ρευστότητα ωστόσο δεν πρόκειται να δοθεί από τις τράπεζες, για πολλούς μάλιστα λόγους. Επειδή η ολοκλήρωση των εγκεκριμένων σχεδίων προϋποθέτει να κλείσουν περαιτέρω οι στρόφιγγες των δανείων κι όχι να ανοίξουν. Επειδή τα «κόκκινα» δάνεια εξακολουθούν να αποτελούν ωρολογιακή βόμβα για τους ισολογισμούς των τραπεζών, παρά τις προβλέψεις που έχουν γίνει, οι οποίες δεν προδικάζουν τη μείωσή τους. Μέχρι στιγμής σε ένα σύνολο δανειακού χαρτοφυλακίου ύψους 213 δισ. ευρώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (για περίοδο άνω των 90 ημερών) ξεπερνούν τα 80 δισ. ευρώ. Σχεδόν δηλαδή το ένα στα τρία δάνεια είναι «κόκκινο».

Ο σημαντικότερος ωστόσο λόγος για τον οποίο οι τράπεζες δεν πρόκειται να χρηματοδοτήσουν επιχειρήσεις και νοικοκυριά στο προσεχές μέλλον σχετίζεται με την ένταξή τους από αύριο Δευτέρα 3

Νοεμβρίου στην Ενιαία Εποπτική Αρχή, που μόλις δημιουργήθηκε με καθήκον να επιτηρεί τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα. Εύκολα μπορούμε να προβλέψουμε ότι ειδικά για τις τράπεζες που βρίσκονται στη ζώνη του κινδύνου (Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία) καμία δανειακή επέκταση δεν πρόκειται να εγκρίνεται από τη Φρανκφούρτη, μέχρις ότου να φύγουν οριστικά από τη ζώνη του λυκόφωτος.

Επιπλέον σε αυτό το πλαίσιο θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου που είναι ήδη σε εξέλιξη προς όφελος των γερμανικών κι άλλων βορειοευρωπαϊκών τραπεζών και σε βάρος των περιφερειακών. Η βίαιη διαδικασία ανασχεδιασμού του ευρωπαϊκού τραπεζικού χάρτη αποτυπώθηκε σε ανακοίνωση της ΕΚΤ με ημερομηνία 13 Οκτωβρίου, όπου αναφερόταν ότι ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων το 2013 μειώθηκε σε 5.948 από 6.100 το 2012 και 6.690 το 2008. Το ενεργητικό τους αντίστοιχα συρρικνώθηκε σε 26,8 τρισ. ευρώ το 2013, από 29,6 τρισ. το 2012 και 33,5 τρισ. το 2008. Σε αυτή την πορεία (όπου προτεραιότητα έχει η εκκαθάριση σε εθνικό έδαφος και μετά θα ακολουθήσουν οι υπερεθνικές εξαγορές και συγχωνεύσεις) είναι αυταπάτη να αναμένεται πως οι ελληνικές τράπεζες θα συνεχίσουν να είναι ελληνικές τα επόμενα χρόνια. Ταυτόχρονα όμως είναι και σκάνδαλο ολκής να θεωρείται το πιο φυσιολογικό πράγμα του κόσμου ο τερματισμός της επιρροής των κυβερνήσεων επί των διοικήσεων των τραπεζών, όπως υπόσχεται η επικεφαλής της Ενιαίας Εποπτικής Αρχής Ντανιέλ Λουί, όταν ειδικά οι ελληνικές τράπεζες ανήκουν ουσιαστικά στο Δημόσιο!

Τούτων δοθέντων, η προβολή του αιτήματος της εθνικοποίησης των τραπεζών, που μεταφράζεται σε πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου ως πλειοψηφικού μετόχου με τον ταυτόχρονο καταλογισμό ποινικών ευθυνών στις ιδιωτικές διοικήσεις για τη χρεοκοπία τους, αποτελεί αίτημα κάτι παραπάνω από κοινωνικά αναγκαίο. Η επιθετική διεκδίκησή του δε σήμερα, όσο ακόμη είναι δηλαδή εφικτή η υλοποίησή του και προτού ολοκληρωθούν οι νέες ανακεφαλαιοποιήσεις, επείγει! Το «θάψιμό» του αντίθετα, όπως έκανε η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ στη συνάντησή της με τον Στουρνάρα, ισοδυναμεί με συνηνοχή στην πολιτική της λεηλασίας του δημόσιου πλούτου.

Πηγή: **ΠΡΙΝ**